

Seire kokkuvõte

Metsaomanike isikuandmete töötlemine

1) Kontrolli eesmärk

Andmekaitse Inspeksioon viis augustis ja septembris 2017 läbi omaalgatusliku kontrolli (seire), mille eesmärgiks oli kontrollida isikuandmete kaitse seaduse nõuetele vastavust ettevõtte klientide ja potentsiaalsete klientide isikuandmete töötlemisel. Eelkõige oli seire suunatud füüsilisest isikust metsamaa (metsa) ostjate ja müüjate isikuandmete töötlemisele.

Ettevõtjad peavad arvestama, et ettevõtluse raames töödeldakse erinevaid isikuandmeid. Isikuandmeteks on näiteks füüsilise isiku nimi, e-posti aadress ja kontaktandmed.

Isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik, eesmärgipärane ning tehingu osapoolele läbipaistev.

Kui isikuandmete töötlemiseks õiguslikku alust ei ole, on isikuandmete töötlemine keelatud (sh tuleb olemasolevad andmed viivitamata kustutada).

2) Seiratavad ettevõtted

Seires osalesid Tartumets OÜ, SKP Invest OÜ, Metsakohin OÜ, Maa Finants OÜ ja ESTEST PR OÜ

3) Ettevõtetes töödeldavad isikuandmed

Töödeldavateks isikuandmeteks on eelkõige isiku ees- ja perekonnanimi, e-posti aadress ja telefoninumber. Isikuandmed saadakse eelkõige kinnisvaraportalidest, ajalehtedest, Maa-ameti enampakkumistest ning muudest Google otsingumootori kaudu leitavatest võrgulehtedelt, kus füüsilised isikud avaldavad soovi kinnisvaraga (nt metsamaaga) tehinguid teha. Tihtipeale toimub ka tehinguga seotud suhtlus läbi vahendusettevõtete/maaklerite ning inimesega kohtutakse alles notari juures. Lisaks kontakteeruvad inimesed ka ise pakkumiste saamiseks (nt ettevõtete võrgulehtede kaudu).

Samuti oli kontrollitavate hulgas ettevõtteid, kes ise aktiivselt kinnisvara ja nende omanikke otsivad. Ühel juhul oli kasutusel ka veebipõhine andmebaas, mille eesmärk on koguda metsaomanike andmeid, et neile ostupakkumisi teha. Inimeste nimed olid võetud telefoniraamatust ning nimede alusel tehakse iga öö automaatpäringuid kinnistusraamatusse, kus saadakse vaste sellele, kas sellele konkreetsele inimesele nimele vastab mõni maatulundusmaa. Telefoninumber saadakse kas 1182.ee-st või Google otsingumootorit kasutades.

Lisaks oli ühel ettevõttel andmebaas, mis sisaldas Eesti suurmaaomanike andmeid. Nimetatud andmebaasi kasutusõigus on kõigil võimalik endale osta. Ettevõtte esindaja sõnade kohaselt on nimetatud andmebaasis ka alla 10 füüsilisest isikust maaomaniku. Andmebaasis on kajastatud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood ja kinnistud.

4) Kokkuvõte

Seire tõi välja selle, et ettevõtete esindajatel on vähene teadlikus isikuandmete kaitse seaduse nõuetest. Järgnevalt toon välja olulisimad kitsaskohad:

- **Isikuandmete töötlemise lubatavus**

Ettevõtluse raames töödeldakse erinevaid isikuandmeid ning seetõttu peab ettevõtja olema teadlik ja tagama, et isikuandmeid töödeldakse õiguslikul alusel (isiku enda nõusolek või seaduse säte).

- **Isikuandmete töötlemise põhimõtted, eelkõige eesmärgikohasuse ning individuaalse osaluse põhimõte.**

Seire tõi välja, et osad ettevõtjad otsivad aktiivselt füüsilise isiku kinnisvara ning kontaktandmeid lähtumata isikuandmete töötlemise põhimõtetest. Avalikes allikates inimese enda avaldatud kontaktandmeid võib kasutada üksnes sel eesmärgil, milleks nad avaldati. Näiteks konkreetse eseme müügikuulutusportaalil võib ühendust võtta üksnes selle konkreetse eseme osas tehingu tegemise eesmärgil. Lisaks tuleb inimest reeglina teavitada tema kohta kogutavatest andmetest.

- **Isikuandmete töötlemise nõuded**

Isikuandmete töötleja on kohustatud eesmärkide saavutamiseks mittevajalikud isikuandmed viivitamata kustutama või sulgema, kui seadus ei näe ette teisiti. Seire tõi välja, et osad ettevõtjad ei kustuta isikuandmeid isegi siis, kui neid pole vaja enam realselt kasutada.

5) Järeltegevus

Jätkutegevusena kontakteerub Andmekaitse Inspeksioon seires osalenud ettevõtetega individuaalselt ja teeb neile soovitusel/ettepanekud isikuandmete kaitse nõuete paremaks täitmiseks. Lisaks juhib inspeksioon tähelepanu Justiitsministeeriumile, et tuleks piirata (nt muutes tasuliseks) kinnistusraamatust üksnes inimese nime järgi otsides kinnisvara vaste saamist.

Koostanud: vaneminspektor Raiko Kaur
28.09.2017